

قانون جدید مهاجرت

از فرصت‌ها استفاده کنیم، از بروکراسی اجتناب نماییم

به دنبال تلاش‌های مداوم بخش‌های اقتصادی و مباحث سیاسی طی سالیان طولانی، در سال ۲۰۰۵ قانون جدید مهاجرت در آلمان به تصویب رسید. هر چند اتاق بازرگانی خواستار تسهیلات بیشتر در زمینه مهاجرت شغلی بود، اما با این قانون نخستین گام در جهت دسترسی نیروهای کار خارجی در بخش‌های مورد نیاز بازار کار آلمان برداشته شده است. در عمل موفقیت این قانون مستقیماً بستگی خواهد داشت به آن که مقررات مربوطه حتی الامکان غیر بروکراتیک و با توجه به نیاز بخش‌های اقتصادی اجرا گردد.

در صورتی که پیش‌نویس اولیه قبلی که شامل روش امتیازبندی بود، به تصویب می‌رسید، مهاجرت کاری شفاف، منعطف و بر اساس نیاز، امکان‌پذیر می‌گردید. متأسفانه در جریان توافق میان احزاب دولتی و اپوزسیون، این روش حذف گردید. به همین سبب نیز همانند گذشته آژانس فدرال کار، مرجع تصمیم‌گیرنده درباره نیاز به نیروی کار خارجی و مجوز اشتغال خارجی‌ها خواهد بود. در حال حاضر اشتغال به کار خارجی‌ها تنها در صورتی میسر است که برای شغل مورد نظر نیروی کار مشابه آلمانی و یا اتباع اتحادیه اروپایی در دسترس نباشد. این بررسی موردی در آینده نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

با این قانون جدید، بررسی بازار کار توسط آژانس فدرال کار، دیگر منحصراً موردی نخواهد بود بلکه این آژانس خواهد توانست در مورد گروه‌های شغلی و یا شاخه‌های اقتصادی تصمیم‌گیری و اعلام نماید که به کارگیری نیروهای کار خارجی از لحاظ سیاست بازار کار و سیاست مهاجرت موجه است. قانون جدید در مورد آن که آیا چنین بررسی در مورد منطقه خاصی امکان‌پذیر است و یا در سطح کشور آلمان مسکوت است که البته بخش‌های اقتصادی با مورد دوم موافق می‌باشند. در این زمینه بایستی منتظر تدوین مقررات مربوطه بود. به علاوه این امکان وجود دارد که با مقررات تدوین شده، روش جایگزین دیگری تعیین شود که بر اساس آن آژانس فدرال کار بررسی نماید که آیا امکان صدور مجوز وجود دارد و یا خیر. به طور کلی شرایط استخدام نیروی کار خارجی بایستی نامساعدتر از نیروی کار مشابه آلمانی باشد.

عدم امکان استخدام نیروی کار غیر متخصص همچنان ادامه خواهد داشت

همانند گذشته استخدام نیروهای کاری که از آموزش تخصصی برخوردار نیستند امکان‌پذیر نخواهد بود. به عنوان مثال استخدام نیروهای کار فصلی در آینده تنها بر اساس مقررات ویژه ممکن خواهد بود. اتباع خارجی که مایل به کار در رشته خاصی هستند، که نیازمند آموزش حرفه‌ای است، می‌توانند با تأیید آژانس فدرال کار اجازه اقامت به مدت محدودی دریافت نمایند. البته این امکان منحصراً در مورد اشتغال در حرفه‌هایی است که مطابق مقررات تدوینی مجاز شناخته شده‌اند.

امکان اقامت دائم برای نیروهای کار متخصص

تجربه کارت-سبز در آلمان نشان داد که برای موفقیت در جذب بهترین نوابغ در سطح بین‌المللی، بایستی به این متخصصان، امکاناتی فراتر از حداکثر 5 سال اجازه اقامت و کار در آلمان ارائه نمود. با اجرای قانون جدید، نیروهای کار خارجی با تخصص بالا، در صورتی که پیشنهاد کاری مشخصی داشته باشند و آژانس فدرال کار و مراجع ایالتی موافقت نمایند، خواهند توانست از همان نخستین روز اشتغال به کار، اقامت دائم دریافت نمایند. در قانون مهاجرت جدید، برای نیروی کار با تخصص بالا، برای مثال دانشمندان با تخصص ویژه و یا اساتید و مدرسان (با تخصص بالا) و همچنین متخصصان و کارکنان عالی‌رتبه با تجربه کاری ویژه، دستمزد ماهانه به میزان دو برابر حداکثر سطح دستمزدی که بیمه دولتی مشخص می‌کند، در نظر گرفته شده است.

دسترسی آسان‌تر شرکت‌های خارجی

برای اتباع خارجی که مایلند در آلمان شرکت تأسیس نمایند، امکان صدور اجازه اقامت به مدت سه سال وجود دارد به شرط آن که اولاً نیاز اقتصادی و یا منطقه‌ای ویژه وجود داشته باشد، ثانیاً از این فعالیت اقتصادی، انتظار

تأثیر مثبت بر اقتصاد برود و ثالثاً آن که تأمین مالی پروژه از طریق سرمایه شخصی و یا اعتبار تصویب شده، تأمین گردد.

قانون شرط نخست و دوم را در صورتی حاصل می‌داند که میزان سرمایه گذاری حداقل دویست و پنجاه هزار یورو باشد و ۵ فرصت شغلی جدید ایجاد گردد. اما این موارد منحصرأ به عنوان مثال قید شده است. به این معنا به طور کلی، حتی در صورت عدم حصول شرایط کمی فوق، صدور اجازه اقامت ممکن است. در بررسی شرایط فوق مسائل زیر مورد توجه قرار می‌گیرد: قابلیت اجرایی شرکت در حال تأسیس، تجربه کاری مؤسس خارجی شرکت، تأثیر فعالیت اقتصادی بر شرایط اشتغال و آموزش و همچنین سهم تحقیقات و نوآوری، در این بررسی بایستی نظر مراجع مسئول و متخصص در منطقه و از جمله اتاق های بازرگانی نیز در نظر گرفته شود.

اتباع خارجی با سن بالاتر از 45 سال که در نظر دارند به فعالیت آزاد اقتصادی بپردازند، تنها در صورتی اجازه اقامت دریافت خواهند نمود که بیمه بازنشستگی مناسبی داشته باشند. پس از سه سال و موفقیت فعالیت اقتصادی برنامه ریزی شده و تأمین هزینه زندگی تبعه خارجی، امکان صدور اقامت دائم وجود دارد.

مهاجرت به آلمان به منظور تحصیل و یا ادامه تحصیل

برای اتباع خارجی که به منظور تحصیل به آلمان سفر می‌کنند، امکان صدور اقامت دو ساله تحصیلی وجود دارد که تا پایان تحصیلات مرتباً تمدید خواهد شد. در پایان تحصیلات امکان تمدید اقامت برای مدت حداکثر یک سال به منظور کاریابی وجود دارد، البته در صورتی که شغل مورد نظر در شمول مقررات فوق الذکر مهاجرت باشد و امکان اشتغال اتباع خارجی در این شغل نیز وجود داشته باشد. همچنین صدور اجازه اقامت محدود به منظور آموزش فنی و حرفه ای امکان پذیر است. البته به طور معمول بایستی مجوز آژانس فدرال کار صادر گردد.

مسئله مهم اجرای قانون است!

آلمان با توجه به تحولات جمعیت شناختی و کمبود شدید نیروی کار ناشی از آن، چاره ای به غیر از آن که در میان مدت درب ها را بیش از گذشته به روی نیروهای کار خارجی با تخصص متوسط بگشاید ندارد. قانون جدید می تواند مقدمه مهاجرت بر مبنای نیاز بازار کاری را فراهم نماید. نحوه اجرای قانون مهاجرت با تدوین مقررات مربوطه مشخص خواهد شد. اتاق بازرگانی تلاش خواهد نمود که مقررات قانونی در عمل بدون بوروکراسی و با توجه به نیاز بخش های اقتصادی اجرا شود. به عنوان مثال بایستی چنین باشد که شرکتی که در نظر دارد، نیروی کار خارجی را به کار بگمارد، موظف به مصاحبه با تعداد بی شمار متقاضیانی باشد که برای این کار دارای تخصص لازم نیستند. به علاوه ادارات مربوطه بایستی به متخصصان خارجی که در نظر دارند به اشتغال در آلمان بپردازند، شرایط روشن و قابل اطمینانی ارائه نمایند و نباید مشکلات بوروکراتیک بر سر راه آنان قرار دهند. در غیر این صورت آلمان شانس رشد اقتصادی را از دست خواهد داد و در مسیر رقابت بین المللی مدت مدیدی متوقف خواهد ماند.

دکتر اولیور هایکوس
اتاق بازرگانی و صنایع آلمان